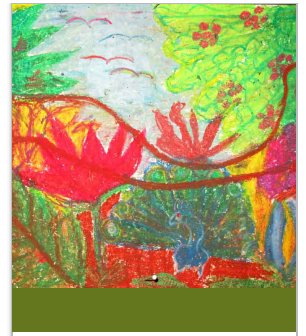

De jungles van Rousseau

Als je naar de schilderijen van Rousseau kijkt, dan lijkt het of je echt in de jungle bent. Wist je dat deze Franse kunstenaar nooit een oerwoud in het echt heeft gezien? Hij haalde alle informatie uit boeken, bezoeken aan musea en plantentuinen in Parijs.

Opdracht: Maak een collage van een jungle.

- GROEP 5-6
- ◆ De jungles van Rousseau
 - ◆ Kleurcontrast
 - ◆ Knippen/plakken papier
 - ◆ Tekenen met oliepastel

Doelen

- ◆ De les sluit aan bij **kerndoel 40**: planten en dieren hebben verschillende kenmerken, zoals vorm, kleur, geur. Een biotoop kenmerkt zich door de aanwezigheid van bepaalde planten en dieren, **kerndoel 43**: tropisch klimaat, **kerndoel 49**: tropische regenwouden, **kerndoel 50**: mental map wereld en **kerndoel 56**: kunstenaars en hun inspiratiebronnen. De les sluit ook aan bij het boek '24 uur in de jungle' van Lan Cook of 'Jungles' van Mia Cassany.
- ◆ De leerling weet dat sommige kleuren elkaar kunnen versterken, dat er verschillende soorten kleurcontrasten zijn en hij kan kleurcontrast toepassen in een werkstuk.
- ◆ De leerling kan, al knippend, de rand van een vorm bewerken. De leerling kan gelijktijdig de linker en rechterhand gebruiken bij het knippen van vormen.
- ◆ De leerling kan een tekening maken met oliepastel door kleuren te mengen en/of met iets scherp in de oliepastel te krassen (sgraffito).
- ◆ De leerling kan vormvarianten knippen en de vormen op het papier schuiven om te zoeken naar een passende indeling.

Materiaal

Je hebt nodig voor knippen/plakken papier:

- papier; wit, gekleurd of bewerkt, A4 formaat (voor de vormen)
- papier, wit of gekleurd (voor de achtergrond)
- schaar
- lijm

Je hebt nodig voor tekenen met oliepastel:

- oliepastel
- ruw tekenpapier
- saté-prikkers
- eventueel ecoline en kwasten

Je hebt nodig voor onderzoek:

- (kopieer)papier of het materiaal van de werkwijze
- schaar
- evt. potlood

Bijzonderheden:

Deze les kent de volgende stappen:

Stap 1: Teken allerlei bloem, plant en boomvormen.

Stap 2: Knip de vormen uit en leg ze op een (gekleurd) vel als ondergrond.

Stap 2: Schuif met de vormen en leg ze over elkaar zodat een drukke jungle ontstaat.

Stap 4: Voeg eventueel nog vormen toe.

Stap 5: Plak de vormen vast.

De les in fases

Oriënteren

1. Bespreek het vormdoel.
2. Vraag leerlingen of ze weten wat het is. Leg het zelf uit of toon het filmpje. Is dit vormdoel al eerder aan bod gekomen? Herhaal dan kort de informatie.
3. Toon het beeldmateriaal van de bouwsteen betekenis en bespreek het kort.
 - Wat zie je? Aan wat voor omgeving doet het je denken? De maker van deze schilderijen heeft nooit in het echt een oerwoud gezien. Hij haalde zijn inspiratie uit boeken, bezoeken aan musea en plantentuinen in Parijs. Waarom doet het je toch aan een oerwoud denken? [Veel verschillende soorten bomen, planten en bloemen, druk en vol, alles groeit door elkaar, soort planten en dieren].
 - Hier zie je een afbeelding van een echte jungle. Wat valt je op? [Groen, veel verschillende soorten bomen en planten, ze zitten voor en achter elkaar].
 - En als je naar deze afbeelding kijkt? [De felle kleuren vallen op in het groen. Leg hier de link met kleurcontrast].
 - Beschrijf de vorm, de kleur en de textuur van deze bloemen eens.
4. Bespreek de opdracht.
5. Leg de werkwijze tekenen met oliepastel uit. Doe de techniek zelf voor, toon het filmpje of herhaal kort de inhoud.
6. Geef leerlingen daarna het materiaal zodat ze kunnen oefenen.
 - Wat kun je doen om de kleuren nog beter te mengen?
 - Wat gebeurt er als je eerst een donkere kleur aanbrengt en daarna een lichte of andersom? Probeer het eens uit op je oefenblaadje.

Onderzoeken

1. Geef leerlingen de tijd om te onderzoeken wat ze willen maken.
2. Ze doen dat door de getekende bloem-, plant- en boomvormen uit te knippen en daarmee te schuiven.
3. Gebruik eventueel de bouwsteen onderzoek. Toon het filmpje, leg zelf uit of herhaal kort de informatie.
4. Begeleid de leerlingen individueel door het stellen van reflectievragen. Suggesties:
 - Ik zie hier een paar verschillend geknipte randen. Kun je er nog meer bedenken?
 - Voor welke vorm zou deze manier van knippen geschikt zijn? Vertel eens.
 - Ja, dat zijn al goede vormen. Kun je ook nog een andere vorm bloem/plant/boom knippen?
 - Je kunt de vormen zo neerleggen. Kan het ook op een andere manier?
 - Welke kleurcontrast wil jij in je werkstuk gebruiken?
 - Valt jouw werkstuk goed op? Hoe kun je dat versterken?
5. Houd eventueel aan het eind van het onderzoek een tussentijdse beschouwing; in groepjes of klassikaal. Je kunt hiervoor de nabeschouwsingsvragen onderzoek gebruiken.

Uitvoeren

1. Na het schuiven worden de stukjes papier vastgeplakt. Er komt nu ook steeds meer aandacht voor details.

Evalueren

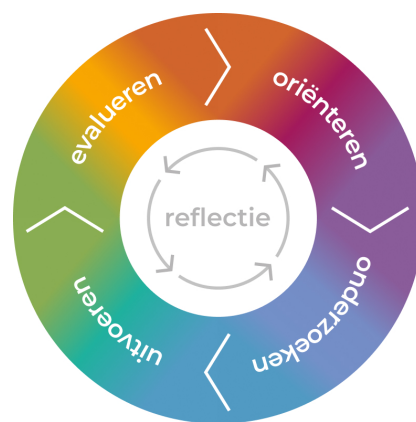
Klik op 'Nabespreken: wat hebben we geleerd?'

Besprek de vragen op het digibord klassikaal of laat leerlingen de vragen in groepjes of individueel beantwoorden. Mogelijke vragen:

- ◆ Welke werkstukken zouden over dezelfde jungle kunnen gaan? Waaraan kun je dat zien?
In welk werkstuk waan je je midden in het oerwoud? Hoe komt dat?
- ◆ Welke werkstukken vallen door het kleurgebruik meteen op? Hoe komt dat?
Welke kleurcontrasten zie je in de werkstukken? Wijs eens aan.
- ◆ In welk werkstuk zie je veel verschillende soorten randen? Wijs ze eens aan?
Welke rand vind je heel bijzonder? Leg uit waarom? Past de rand goed bij de vorm? Waarom?
- ◆ In welke tekening zie je veel gemengde kleuren. Wijs ze eens aan?
In welke tekening zie je veel verschillende technieken? Benoem ze eens?
Welke techniek vind je heel passend bij hetgeen verteld wordt. Waarom?
- ◆ Hoe ben je op het idee gekomen van de vorm voor je werkstuk?
Was dat je eerste idee? Vertel eens.
Welke vormen vond je eerst niet geschikt, maar heb je later toch gebruikt? Hoe kwam dat?

Spelen met lesfases en lesdoelen

- De lesbeschrijving is een richtlijn, geen keurslijf. Voel je vrij de volgorde van de bouwstenen naar eigen inzicht aan te passen.
- Is het doel van een bouwsteen al bekend, dan is een korte mondelinge herhaling voldoende.
- Vind je 2 nieuwe leerdoelen te veel voor je leerlingen? Kies dan het doel uit dat ze het hardst nodig hebben voor de opdracht. Of splits de les op. Les 1: aanleren werkwijze, les 2: betekenis en vormdoel.

Aanpassen werkwijze

Liever een andere werkwijze bij deze les? Je kunt de betekenisbouwsteen combineren met onderstaande werkwijzes. Wissel je een bouwsteen, kijk dan altijd kritisch naar de voorgestelde volgorde in de lesbeschrijving en pas naar eigen inzicht aan.

- scheuren/plakken papier
- knippen/plakken papier
- schilderen met (water)verf
- tekenen met oliepastel, viltstift, (kleur)potlood